

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1825/23-S

Název	Základní škola Loděnice, okres Beroun
Sídlo	Školní 255, 267 12 Loděnice
E-mail	zs.lodenice@zs.lodenice.cz
IČO	47 559 217
Identifikátor	600 043 215
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Lenka Hašková
Zřizovatel	obec Loděnice
Místo inspekční činnosti	Školní 255, Loděnice
Inspekční činnost na místě	6. – 9. června 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v základní škole, ve školní družině a školním klubu podle školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a s příslušným rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnosti základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

K termínu inspekční činnosti se ve 23 třídách ZŠ vzdělávalo 587 žáků prvního až devátého ročníku, čímž je z 93 % naplněn jejich nejvyšší povolený počet 630; to představuje významný nárůst od předešlé inspekční činnosti. V ZŠ je zapsáno dalších 39 žáků pobývajících v zahraničí. Škola poskytuje podpůrná opatření 81 žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“); 45 žáků má odlišný mateřský jazyk od jazyka vyučovacího, u 18 z nich přetrvává výrazná jazyková bariéra. Šest oddělení školní družiny s nejvyšším povoleným počtem 180 účastníků zájmového vzdělávání je naplněno téměř ze 100 % výlučně žáky ZŠ. Další poptávku po zájmovém vzdělávání žáků prvního a druhého stupně ZŠ uspokojují dvě oddělení naplněného školního klubu s nejvyšším povoleným počtem 60 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) zastává svou funkci druhý školní rok, pro její výkon splňuje všechny kvalifikační předpoklady. Svou realistickou koncepcí rozvoje školy vhodně navazuje na rozvojové záměry svého předchůdce a přináší nové důrazy. V koncepčních krocích se opírá o dobrou spolupráci se zřizovatelem a školskou radou.

Na vedení školy se s ředitelkou podílejí dvě zástupkyně pro jednotlivé stupně ZŠ. Další dílčí řídicí kompetence jsou účelně delegovány na specialisty z řad učitelů, vedoucí zájmového vzdělávání a předsedy metodických orgánů. Pedagogická rada je funkčním poradním orgánem ředitelky. Základní vzdělávání zajišťuje 44 učitelů, z nich 13 nenabývá potřebnou odbornou kvalifikaci, pět pro její získání studuje. Tento nedostatek byl patrný jen v menší části jimi realizované výuky. Všech osm vychovatelek družiny a dvě vychovatelky školního klubu je odborně kvalifikovaných, stejně jako 19 asistentek pedagoga. Jedna vychovatelka zastává kvalifikovaně i pozici koordinátorky environmentální výchovy. Koordinátorům ŠVP a informačních a komunikačních technologií (dále „ICT“) potřebná kvalifikace chybí.

System získávání informací o průběhu výuky vhodně propojuje činnost vedení školy a vzájemné hospitace učitelů i asistentek pedagoga. Personální management pedagogických pracovníků dále vhodně doplňuje stanovený rámec činnosti metodických orgánů a systematizované plány osobního rozvoje jednotlivých pedagogů. Plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází kromě zjištění z uvedených forem řízení také z promyšlené strategie inovací ŠVP. Získané poznatky z široké škály jednotlivých studií jsou pedagogy účelně sdíleny.

Školní poradenské pracoviště tvoří dvě výchovné poradkyně a metodička prevence, jen jedna výchovná poradkyně však absolvovala příslušné specializační studium. Jejich práce vhodně doplňuje efektivní činnost speciální pedagožky. Činnost všech specialistů je plánovitá, vychází z potřeb školy i aktuální skladby žáků. K identifikaci žáků se SVP v nejnižších ročnících vhodně slouží odborná depistáž. Nastavení podpůrných opatření a jejich vyhodnocování je efektivní a důsledně individualizované. Speciální pedagožka správně metodicky vedla nejen učitele, ale také koordinovala činnost všech 19 odborně kvalifikovaných asistentek pedagoga.

Počet žáků limituje zřizování odborných učeben. Jen některá z oddělení školní družiny mají vlastní hernu, stejně jako při předchozí inspekční činnosti je v některých odděleních zájmové vzdělávání limitováno méně vhodným prostředím učebny ZŠ. Učebny a kabinety jsou dobře vybaveny pomůckami a prostředky ICT. Škola pro své aktivity využívá tělocvičnu s pódium a hřiště s umělým povrchem a menší školní pozemek, výuce ZŠ i zájmovému vzdělávání dobře slouží dílna s keramickou pecí. Vedle prostředků ze státního rozpočtu a od zřizovatele

škola využívá projekty, sponzorské dary z nadace a od místního průmyslového podniku. Finanční prostředky škola cíleně investuje do zlepšování podmínek pro vzdělávání.

Škola vytváří vhodné podmínky pro zajištění bezpečnosti všech účastníků vzdělávacího procesu. Žáci a účastníci zájmového vzdělávání jsou průběžně seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví. Počty úrazů škola sleduje a přijímá účinná opatření k jejich snižování, žáci jsou opakovaně poučováni. Kontrolu nad osobami vstupujícími do budovy zajišťuje elektronické zařízení i služba na recepci. Dohledy nad žáky byly v průběhu inspekce řádně vykonávány podle stanovených rozpisů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitované vyučovací hodiny byly připravené a jejich vzdělávací cíle směřovaly k efektivnímu dosahování očekávaných výstupů příslušného ŠVP. Ve třídách panovalo příznivé vzdělávací klima založené na otevřenosti, respektu a spolupráci učitelů s žáky. Spektrum využívaných vzdělávacích metod a forem bylo pestré. Příležitost ke zlepšení výuky na druhém stupni spočívá ve zvýšení podílu aktivizujících metod a kooperativních forem učení, rozvoji kritického hodnocení samostatně vyhledaných informací a větším využívání digitální techniky žáky.

Ve třídách, kde působily asistentky pedagoga, se žákům od nich dostávalo účelné pomoci. Řada učitelů, převážně na prvním stupni, správně diferencovala část průběhu výuky a přístup k žákům, kteří specifické postupy potřebovali, žádoucí míra diferenciací však nebyla dosažena ve všech třídách a vyučovacích předmětech. Žákům se v hodinách dostávalo bezprostřední hodnotící zpětné vazby. Toto hodnocení bylo objektivní a mělo povzbuzující charakter. Příležitostí ke zlepšení je posílení jeho formativního zaměření a větší zapojení sebehodnocení žáků. Pozitivem bylo zařazení společného závěrečného zhodnocení většiny hodin.

V hodinách českého jazyka na obou stupních byl kladen zvýšený důraz na rozvoj čtenářské gramotnosti žáků. Již od nejnižších ročníků se výuka soustřeďuje na porozumění textu a orientaci v něm. Ve vyučovacích hodinách byly vhodně využity zkušenosti žáků z reálného života. Při výuce psaní byli žáci cíleně vedeni k sebekontrolě, opakovaně byla zaznamenána zdařilá práce s chybou. Na druhém stupni bylo vhodně využito prvků dramatické výchovy, v jejímž rámci žáci tvořivě spolupracovali.

Efektivitu výuky anglického a německého jazyka zvyšovalo vedení hodin v příslušném jazyce. Učitelé anglického jazyka často využívali práci ve dvojici a tím vytvářeli příležitosti k procvičování mluvení, v hodinách německého jazyka převažoval více dialog s plémem žáků. V nejnižších ročnících byla výuka vhodně postavena na hravém přístupu. Míra diferenciací výuky v některých hodinách však neodpovídala rozdílům mezi žáky v míře osvojení příslušného jazyka.

V hodinách vzdělávací oblasti Člověk a společnost byly vhodně rozvíjeny a posilovány postoje žáků k různým tématům, byla podporována tolerance k názorům a stanoviskům ostatních. Žáci účelně využívali poznatky z jiných vyučovacích předmětů, slovně interpretovali získané informace, ve skupině diskutovali a následně prezentovali své závěry.

V matematice byli žáci vedeni vyrovnaně jak ke vhladu do podstaty matematických vztahů a matematického vyjádření slovních zadání, tak k algoritmičkému způsobu řešení konvenčních úloh. V některých třídách prvního stupně byla výuka obohacována o prvky tzv. „Hejného metody“, žáci byli vedeni k logickému myšlení, vhodně byly využity názorné pomůcky. Tempo a názornost výuky vyhovovala učebnímu stylu většiny žáků. Na druhém

stupni však převažující dialogická metoda vedená frontálně s celkem třídy limitovala diferenciaci postupů a ověřování míry porozumění u některých žáků.

Hodiny vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět vhodně rozvíjely a posilovaly postoje žáků k různým tématům, např. ochraně životního prostředí, třídění odpadu, užívání návykových látek aj. Postojové cíle byly vhodně sledovány i v hodinách informační a výpočetní techniky na prvním stupni, žáci byli vhodně vedeni ke kritickému přemýšlení nad reklamou a důvody její účinnosti. Výuka fyziky a zeměpisu vyžadovala zlepšení v časové organizaci a v didaktické analýze učiva. V části hodin těchto vyučovacích předmětů dominovaly prezentace prováděné žáky; v důsledku nedostatečného zadání nebyly tolik přínosné pro naslouchající třídu a prezentujícím žákům se nedostalo adekvátního zhodnocení ani od učitelů, ani od spolužáků.

Pozitivem ve výuce výtvarné výchovy na druhém stupni bylo ambiciózní zadání náročné perspektivní kresby, k němuž existovala alternativa v možnosti výtvarně dopracovat zeměpisný projekt. Obě tvůrčí činnosti žáky zaujaly, v jejich průběhu se jim od učitelky dostávalo potřebných podnětů a rad, které ochotně akceptovali.

V hospitované výuce pracovních činností byly zdařile využity mezipředmětové vztahy a samostatné vyhledávání informací z různých zdrojů. Při hudební výchově žáci zdařile rytmizovali, pracovali se silou i výškou hlasu, vhodně využívali hudební nástroje i digitální techniku. Zdařile byla praktická část spojena s hudební teorií. Výuka tělesné výchovy byla prostoupena motivací ke sportu a okamžitou pozitivní vzájemnou zpětnou vazbou mezi učiteli a žáky. Metodicky vhodně byl kladen důraz jak na rozcvičení a protažení, tak na správnost provedení hlavní činnosti.

Hospitovaný průběh zájmového vzdělávání ve školní družině i klubu charakterizoval pestrý výběr tvořivých nebo zábavných aktivit, které mohli účastníci realizovat individuálně, ve dvojici či ve skupině dle své volby, v kooperativních formách účastníci posilovali své pozitivní sociální vazby. Činnosti se vhodně zaměřovaly na relaxaci, rozvíjení pohybových, výtvarných nebo manuálních dovedností podle preferencí účastníků. Přestože se vychovatelky snažily využít všechny prostorové možnosti, v odděleních školní družiny bez vlastní herny efektivitu zájmového vzdělávání snižovaly limity dané prostředím školní učebny.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Učitelé žáky průběžně hodnotí tradičními metodami pozorování, písemného a ústního zkoušení a hodnocením žákovských prací. Zákonní zástupci jsou o průběhu a průběžných výsledcích vzdělávání žáků účelně informováni prostřednictvím záznamů v žákovských knížkách, při individuálních konzultacích a třídních schůzkách. Pro dobré vztahy ve školním společenství jsou tyto formální informační postupy doplněny četnými neformálními setkáními, např. u příležitosti Dne dětí, adventních trhů, při dni otevřených dveří apod.

Podle celkového hodnocení žáků na vysvědčení dosahují téměř všichni úspěšně všech očekávaných výstupů příslušného ŠVP, poslední dva školní roky má škola jen ojedinělé případy neprospívajících žáků, na konci školního roku 2021/2022 neprospěl jeden žák. Více než dvě třetiny žáků prospívají v posledních dvou školních letech na vysvědčení s vyznamenáním. Velmi dobrých výsledků dosáhli žáci pátých ročníků v rámci externího testování čtenářské gramotnosti.

Pravidelné analyzování vzdělávacích výsledků žáků a přijímaná opatření způsobily, že nízký počet žáků s výrazně podprůměrným prospěchem v posledních letech nestoupá, aplikovaná

strategie prevence školního neúspěchu je účinná. Žáci, kteří to potřebují, navštěvují doučování a jsou jim na základě výsledků pedagogické diagnostiky poskytována další podpůrná opatření, např. konzultace s pedagogy. Žáci s odlišným mateřským jazykem jsou podpořeni výukou českého jazyka jako jazyka cizího. V odpoledních hodinách škola nabízí rovněž kroužek „Čeština pro cizince“ pro tyto žáky i jejich zákonné zástupce.

V kvalitě poskytovaných poradenských služeb došlo od předešlé inspekční činnosti ke zlepšení. Vzdělávací výsledky žáků se SVP svědčí o tom, že poskytovaná podpora je účelná, neboť většina z nich dosahuje celkově velmi dobrých výsledků. Efektivní je zejména podpora asistentek pedagoga, v hospitovaných hodinách bylo zřejmé jejich správné metodické vedení školní speciální pedagožkou. Výjimečné případy hůře prospívajících žáků se SVP, kde není podpora školy zcela účinná, se týkají jejich souběžného zdravotního a sociálního znevýhodnění. I ty jsou školou intenzivně řešeny, v potřebných případech ve spolupráci s příslušnými orgány a institucemi.

Nadání a motivování žáci dosahují dobrých výsledků v řadě soutěží, často se v okresních kolech umísťují na předních příčkách. Skladba soutěžních akcí, kterých se škola účastní, je pestrá, vedle předmětových olympiád ze vzdělávací oblasti Matematika a Jazyk a jazyková komunikace škola podporuje účast svých reprezentantů i ve výtvarných a sportovních soutěžích.

Kariérové poradenství vhodně probíhá již od osmého ročníku, žáci jsou cíleně vedeni k volbě vhodného povolání. Výchovný poradce intenzivně spolupracuje s jejich zákonnými zástupci a poskytuje jim efektivní zpětnou vazbu o vzdělávacích pokrocích a reálných možnostech následného vzdělávání. Na středních školách pokračují v posledních letech téměř všichni absolventi. Třetina žáků devátých ročníků byla ve školním roce 2021/2022 přijata do oboru středního vzdělání s výučním listem, ostatní do oborů s maturitní zkouškou, podíl oborů odborných a všeobecně vzdělávacích byl vyvážený. Jednotlivci z řad žáků pátého ročníku byli úspěšní v přijetí na osmileté gymnázium. O výsledcích absolventů v navazujícím vzdělávání má škola orientační přehled, velká diverzita jejich škol, daná spádovostí obce ke středním školám v Praze i ve Středočeském kraji, však znemožňuje systematické zjišťování.

Každoročně inovovaný a pravidelně vyhodnocovaný program preventivních aktivit vychází ze systematické analýzy potřeb školy a je účinný. Při jeho realizaci škola aktivně spolupracuje s množstvím odborníků. Pro žáky šestých ročníků, kdy s příchodem nových žáků z okolních málotřídních škol vznikají nové kolektivy, škola pořádá pro vzájemné poznávání a utváření pozitivních vztahů adaptační pobyty. Vztahy mezi žáky jsou podporovány v rámci projektových dnů, také jsou řešeny na třídnických hodinách, kterých se v případě potřeby účastní také metodička prevence. Stejně jako při předešlé inspekční činnosti se škole díky včasnému podchycení rizikových tendencí v chování žáků daří minimalizovat výskyt závažného porušování školního řádu.

Dobře rozvinuta je ve škole i nespécifická primární prevence, jejímž stěžejním prostředkem je úspěšné dosahování cílů zájmového vzdělávání, spolupráce se základní uměleckou školou a široká nabídka atraktivních volnočasových aktivit. Škola sama organizuje nebo externím pořadatelům poskytuje součinnost při realizaci velkého množství rozličně zaměřených kroužků, pro sociálně znevýhodněné žáky je velkým přínosem nízká nebo nulová úplata většiny z nich.

Pravidelně probíhá sociometrický monitoring třídních kolektivů, žáci školy využívají také anonymní schránku důvěry. S náměty z ní vedení školy cíleně pracuje a snaží se požadavky žáků plnit, stejně jako náměty plynoucí ze schůzek žakovského parlamentu. Ke zlepšení

vztahů mezi žáky školy přispívá i projekt vrstevnického učení, při kterém žáci šestého ročníku vyučují a pomáhají se zvládnutím učiva žákům třetího ročníku.

Efektivní péče o klima tříd a chování žáků doplňuje uvážené využívání výchovných opatření pro motivaci pozitivního sociálního chování, udělené pochvaly převažují nad uloženými napomenutími a důtkami. V prvním pololetí školního roku 2021/2022 nebyl žádný žák hodnocen sníženou klasifikací z chování, na konci druhého pololetí jen dva žáci druhého stupně.

Komplexnímu dosahování některých klíčových kompetencí, zejména sociální, dobře slouží každoročně pořádané společenské a kulturní akce. Pro veřejné prezentace poskytuje škole své prostory zřizovatel, některé tradiční akce škola organizuje za přispění spolku zákonných zástupců žáků a příznivců školy. Rozvoji čtenářské gramotnosti pomáhá hojně využívaná školní knihovna a pravidelně probíhající čtenářské dílny. Škola je také členem Klubu mladého diváka a během školního roku žáci navštíví čtyři divadelní či muzikálová představení. Partnerství se zahraniční školou přináší účastníkům výměnných pobytů možnost aplikovat své dovednosti v cizích jazycích při bezprostřední komunikaci. Občanskou kompetenci posiluje zapojení do projektu „Paměť národa“. Zdařilé výstupy projektů žáků ZŠ i prací účastníků zájmového vzdělávání ze školní družiny a klubu zdobí prostory školy.

Závěry

Vývoj školy

- Školu vede od školního roku 2021/2022 nová ředitelka, která rozvíjí vhodnou koncepci svého předchůdce.
- Zlepšila se efektivita činnosti školního proračenského pracoviště.
- Zvýšil se počet žáků, tříd a pedagogických pracovníků školy.
- Byly odstraněny všechny nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti s výjimkou u limitujících prostor pro zájmové vzdělávání ve školní družině.

Silné stránky

- Promyšlený systém řízení pedagogických pracovníků zvyšuje efektivitu jejich působení.
- Pestrá nabídka volnočasových aktivit a partnerství s dalšími subjekty vhodně posiluje nespécifickou primární prevenci.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Příležitostí ke zlepšení je častější využívání aktivizujících forem vzdělávání na druhém stupni.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Posílit podíl aktivizujících forem a metod učení na druhém stupni, více zde podporovat rozvoj kritického myšlení žáků a jejich samostatnou práci s informacemi.
- Využívat širší spektrum hodnocení žáků v průběhu výuky, zaměřit se na jeho formativní složku.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy Loděnice, účinnost od 25. listopadu 2009, ve znění dodatku č. 1; jmenování do funkce ředitelky, účinnost od 1. září 2021; výpis z rejstříku škol a školských zařízení, stav k termínu inspekční činnosti
2. Personální dokumentace pedagogických pracovníků: osobní spisy, stav k termínu inspekční činnosti – vzorek; plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní roky 2021/2022 a 2022/2023
3. Dokumentace organizace a řízení školy: koncepce školy, čj. 04/2021-1, z 15. listopadu 2021; organizační schéma řízení školy, účinné k termínu inspekční činnosti; roční plán práce, čj. 20/2022-1, účinnost od 1. září 2022; záznamy z pedagogických rad a zápisy z provozních porad a porad metodických orgánů ve školním roce 2022/2023, stav k termínu inspekční činnosti
4. Doklady přijímání k základnímu a zájmovému vzdělávání ve školním roce 2022/2023 – vzorek; rozhodnutí o povolení odkladu povinné školní docházky pro školní rok 2022/2023 – vzorek
5. Školní matrika ZŠ, školní družiny a školního klubu, stav k termínu inspekční činnosti – vzorek
6. Školní vzdělávací programy: pro základní vzdělávání „Poznávání s pohodou“, účinnost od 1. září 2016; pro zájmové vzdělávání ve školní družině, účinnost od 10. října 2016, ve školním klubu, účinnost od 1. září 2021
7. Školní a vnitřní řády: ZŠ, čj. 2/2021-1, účinnost od 15. listopadu 2021; školní družiny, čj. 3/2021-1, účinnost od 1. září 2021; školního klubu, čj. 05/2021-1, účinnost od 1. září 2021
8. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2022/2023, stav k termínu inspekční činnosti
9. Třídní knihy ZŠ, školní družiny a školního klubu, školní rok 2022/2023, stav k termínu inspekční činnosti - vzorek
10. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní rok 2022/2023, stav k termínu inspekční činnosti: preventivní program školy; plán poradenských služeb, doporučení podpůrných opatření žáků se SVP - vzorek
11. Dokumentace bezpečnosti a ochrany zdraví: kniha úrazů žáků, stav k termínu inspekční činnosti; záznamy o úrazech, školní roky 2021/2022 a 2022/2023, stav k termínu inspekční činnosti - vzorek
12. Hospodářská dokumentace školy: účetní závěrka za rok 2022; finanční vypořádání dotací ze státního rozpočtu v roce 2022; závazné ukazatele rozpočtu na rok 2022
13. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2021/2022, z 30. září 2022
14. Webové stránky školy <http://zs.lodenice.cz/>, stav k termínu inspekční činnosti
15. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-2332/16-S, z 10. listopadu 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Filip Dostál, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Moulisová, školní inspektorka

PhDr. Marina Ulbertová, školní inspektorka

Mgr. Iva Skácelová, školní inspektorka

Bc. Jana Jungerová, kontrolní pracovnice

Mgr. Jitka Štichová, přizvaná osoba,
odbornice na základní a zájmové vzdělávání

V Praze 7. července 2023